

Małgorzata Kudzin-Borkowska

Sprawozdanie z III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej dla Studentów i Młodych Pracowników Naukowych "Organizacja służb ratowniczych w sytuacjach kryzysowych - planowanie, reagowanie, profilaktyka", WSB, Poznań, 10 czerwca 2016 r.

Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 10/3, 207-210

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Małgorzata Kudzin-Borkowska

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Sprawozdanie z III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej dla Studentów i Młodych Pracowników Naukowych „Organizacja służb ratowniczych w sytuacjach kryzysowych – planowanie, reagowanie, profilaktyka”, WSB, Poznań, 10 czerwca 2016 r.

Konferencja zorganizowana przez istniejącą od ponad 20 lat Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa w Poznaniu, odbyła się w nowoczesnym centrum konferencyjnym POSiR-u we wspaniałej scenerii Jeziora Maltańskiego. Imponująca ilość zgłoszeń, która przeobraziła oczekiwania organizatorów, świadczy o tym, jak ważna i jakie zainteresowanie budzi problematyka zarządzania kryzysowego w Polsce oraz jak ogromne jest zainteresowanie problematyką funkcjonowania służb ratowniczych. Zainteresowanie to jest obustronne – zarówno ze strony świata nauki, jak i ze strony służb oraz organizacji ratowniczych dążących do wspomagania swych koncepcji działania merytorycznym wsparciem ze strony badaczy.

Przedsięwzięciu patronowali między innymi: wielkopolskie WOPR, Grupa Ratownictwa PCK Poznań, Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Poznaniu oraz Studenckie Koło Naukowe „Ratownik”, a szczególne wyrazy uznania należą się głównemu organizatorowi konferencji, mgr Sebastianowi Niedźwieckiemu z WSB, za jej przygotowanie i sprawne kierowanie jej przebiegiem.

Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych oraz organizowanie działań ratowniczych jest bardzo złożonym problemem, który prelegenci poddali wieloaspektowej analizie, zarówno pod kątem teorii zarządzania kryzysowego, jak i zagadnień ochrony ludności. Część referujących skupiła się na zdefiniowaniu sytuacji kryzysowej, zarządzania kryzysowego oraz omówieniu schematu działań ratowniczych. Wystąpienia

dotyczyły także analizy rozmiaru zdarzenia kryzysowego. Wybrani autorzy, dokonali analizy dotychczasowego dorobku teorii zarządzania, w tym zarządzania kryzysowego, które rzadko są uwzględniane w regulacjach prawnych i nowych rozwiązaniach organizacyjnych.

Konferencja, z racji znacznej liczby referatów, podzielona została na trzy panele tematyczne, co niewątpliwie przyczyniło się do sprawnej organizacji obrad. Panel pierwszy, poświęcony organizacji i funkcjonowaniu służb ratowniczych, moderowany był przez prof. zw. dr hab. J. Wołęjszo, prof. zw. dr hab. inż. M. Kopczeńskiego oraz kpt. dr inż. P. Gromka.

Inżynier M. Kubiak omówił zadania wydziałów Urzędu Miasta Poznania, miejskich jednostek organizacyjnych oraz spółek realizujących zadania własne gminy podczas usuwania zagrożeń i sytuacji kryzysowych. Zabezpieczenie medyczne – organizacja ratownictwa medycznego na miejscu zdarzenia masowego przedstawili B. Sobolewska i K. Mamzer. Dr J. Gąsiorowski szczegółowo omówił współpracę policji ze służbami ratowniczymi w trakcie zabezpieczania miejsca zdarzenia, w przypadku zaistnienia zdarzeń kryzysowych. Dr inż. prof. nadzw. WSB W. Otwinowski zaprezentował schemat Organizacji akcji ratownictwa chemicznego i ekologicznego przez PSP w ramach KSRG. Działalność Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Poznaniu przedstawił mgr M. Sokołowski. Niezwykle interesujący temat podjął dr A. Piotrowski rozważając zaangażowanie w pracę personelu Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, którego początki działania sięgają okresu międzywojennego.

Mgr T. Dembski omówił stan systemów ratownictwa wodnego w Województwie Wielkopolskim po wejściu w życie ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, z dnia 18 sierpnia 2011 roku. Doskonalenie dowódców zmian służbowych Państwowej Straży Pożarnej szczegółowo przedstawił asp. lic. B. Porązewski. Lekarz medycyny mgr pr. Ł. Pilarz mówił o oświadczeniu ProFUTURO, które jest formą wyrażenia woli pacjenta wobec działań ratujących życie, w kontekście postępowania ratownika medycznego. Mgr W. Bednarczyk przedstawiła postępowanie medyczne w zespołach ratownictwa medycznego i w szpitalnych oddziałach ratunkowych w zakresie neurologii klinicznej.

Prof. nadzw. dr hab. R. Borkowski i mgr J. Zwierzyna zaprezentowali Wybrane aspekty dydaktyki ratownictwa lodowego i edukacji psychologicznej w szkoleniu ratowników WOPR, zwracając uwagę na potrzebę wprowadzania nowych obszarów tematycznych do szkolenia służb ratowniczych. Interesujące zagadnienie feminizacji ratownictwa przedstawiła inż. A. Lubosz, natomiast S. Kazmierowska, B. Majchrzak, W. Mikulska i Ł. Małolepszy omówili Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy w aspekcie całościowego bezpieczeństwa państwa. Również kpt. PSP dr inż. P. Gromek, podjął temat KSRG, lecz z perspektywy ciągłości jego funkcjonowania, a P. Schwanke rozważał rolę OSP w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. R. Brzymyszkiewicz, D. Koczorowski analizowali specyfikę służby funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej rozważając czynniki stresowe, natomiast R. Woźniak podkreślił znaczenie sprzętu ratowniczego i asekuracyjnego dla skuteczności akcji ratowania życia.

D. Sobieraj, S. Fryska przedstawili najnowsze rozwiązania Cyfrowych Systemów Łączności Radiowej, pracujących w oparciu o aplikację dyspozytorską CONSEL, która stanowi konsolę dyspozytorską dla radiotelefonów. K. Formaniewicz omówił Moduł pomp wysokiej wydajności „HCP Kopernik”, jako element mechanizmu ochrony

ludności UE. Książd prof. dr hab. M. Michalski podjął jakże ważką, choć wciąż niedocenianą problematykę etycznych aspektów działań ratowników.

Panel drugi poświęcony został zarządzaniu kryzysowemu z perspektywy współczesnych zagrożeń, a moderowali go prof. UJK dr hab. inż. Jan Zych, dr Zbigniew Serafin oraz mgr Tomasz Dembski. Na początku w tym panelu wystąpili dr Zb. Serafin i dr J. Jermacz omawiając wybrane aspekty zarządzania kryzysowego w optyce dydaktyki przedmiotu. Następnie nadkom. dr Zb. Mikołajczyk oraz V. Drabik zaprezentowali nowatorskie metody szacowania podatności obszaru na zagrożenia, a dr L. Kowalczyk podjął wysiłek omówienia systemu zarządzania kryzysowego w krajach Unii Europejskiej. Z kolei mgr inż. P. Kolmann i mgr. S. Zakrzewska przedstawili podstawowe zagadnienie roli organizacji ratowniczych w zarządzaniu kryzysowym. W referacie poświęconym najgroźniejszej obecnie formie sytuacji kryzysowej, mgr dr inż. J. Stelmach oraz M. Kożuszek mówili o specyfice reagowania w obliczu współczesnych zamachów terrorystycznych oraz skomentowali rozwiązania ustawy o działaniach antyterrorystycznych.

Kolejny blok referatów poświęcony był nowym technologiom komunikowania. Dr N. Stepnicka w swym wystąpieniu podkreśliła jak istotne jest bezpieczeństwo informacyjne w zarządzaniu kryzysowym, a prof. UJK dr hab. inż. Jan Zych mówił o wykorzystaniu mediów społecznościowych i komunikacji mobilnej oraz o wykorzystaniu smartfonów w zarządzaniu kryzysowym. Z kolei A. Lewandowska wraz z A. Dudą podjęły refleksję nad (Nie)bezpieczeństwem w sieci, natomiast mgr M. Rejman-Karolewska przedstawiła różne formy cyberprzestępczości, jako zagrożenia XXI wieku. Mgr Barbara Ratajczyk, w wystąpieniu Zarządzanie kryzysowe jako zorganizowane działania odpowiedzialnych organów i podmiotów, podkreśliła znaczenie aktualizowania przepisów prawa obejmujących tę dziedzinę. S. Łeńska ujęła znaczenie Służb wojskowych w systemie reagowania kryzysowego. Problem poczucia bezpieczeństwa funkcjonariuszy służb mundurowych w przeddzień Świątowych Dni Młodzieży podjął D. Groth, natomiast mgr K. Skelnik zastanawiał się nad zabezpieczeniem infrastruktury krytycznej w przeddzień szczytu NATO. Związane z tego rodzaju wydarzeniami reagowanie obywateli w sytuacji zagrożenia omówił mgr A. Karolewski.

Problematyka znacznej części referatów zogniskowana była wokół problematyki bezpieczeństwa lokalnego. I tak M. Wardzyńska przedstawiła działanie służb ratowniczych w sytuacjach kryzysowych na przykładzie powiatu siedleckiego, a mgr M. Łuszkiewicz działania OSP w poszczególnych fazach zarządzania kryzysowego, na przykładzie powodzi w gminie Śrem w 2010 r. K. Kurdas rozważał organizację i zarządzanie systemami ratownictwa, K. Wiśniewska rolę Straży Miejskiej w gminnym systemie zarządzania kryzysowego, a M. Kiel rolę policji w zapobieganiu i zabezpieczaniu katastrof drogowych. A. Rebelska zwróciła w swym wystąpieniu uwagę na znaczenie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w wypadkach drogowych. Na zakończenie tej części K. Kubiak i M. Korczyk przeanalizowali bezpieczeństwo ruchu na drogach powiatu Środy Wielkopolskiej.

W panelu trzecim, moderowanym przez prof. IŚLR PAN dr hab. Piotr Kowalcza, dr inż. P. Mocka oraz mgr D. Hybsa, skoncentrowano się na wielorakich perspektywach bezpieczeństwa. W tej części jako pierwsza wystąpiła mgr E. Leszczuk, która zreferowała rozwój studiów nad bezpieczeństwem po zakończeniu zimnej wojny. M. Anioła-Dukat i K. Janowska omówiły współczesne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne,

a M. Sławicz, P. Smolarkiewicz, I. Stefaniak zastanawiali się nad stosunkiem społeczeństwa do bezpieczeństwa, rozpatrując teorię i profilaktykę obecnych zagrożeń.

Problematyka zagrożenia zdrowia substancjami psychoaktywnymi i rozwoju nielegalnego handlu dopalaczami była przedmiotem referatów kilku autorów, w tym: J. Dłoniak, M. Gielnik-Zwierz, T. Kluczyńskiej, mgr A. Klimas oraz A. Napieralskiej i Ł. Małolepszego. Mgr D. Hybś w tym temacie zwrócił uwagę, na Monitoring wizyjny miasta, jako skuteczne narzędzie strategii działań perswazyjno-odstraszających w zwalczaniu dopalaczy.

Ochrona źródeł wody w dobie współczesnych zagrożeń, to temat podjęty przez podinsp. mgr M. Januszkiewicz i mgr inż. P. Matuszczyk, którzy omówili zasady bezpieczeństwa na akwenach wodnych, a mgr K. Ołownia działalność służb wodnych w zakresie minimalizacji zagrożeń. Z kolei mgr A. Krampichowski skoncentrował się na bezpieczeństwie w portach jachtowych na przykładzie gdyńskiej maryny.

E. Tomczak i D. Tomczak analizowały problemy bezpieczeństwa energetycznego RP, a dr inż. P. Mocek mówił o organizacji ratownictwa górniczego w likwidowanych zakładach górniczych w Polsce oraz o wadach i zaletach systemów bezpieczeństwa funkcjonujących w kopalniach węgla kamiennego. A. Łabuzińska i W. Naumowicz swoje wystąpienie poświęciły Wybranim źródłom i rodzajom zagrożeń bezpieczeństwa publicznego w Poznaniu, z kolei lic. M. Urban omówił poczucie bezpieczeństwa obywateli na przykładzie mieszkańców Skarszew.

D. Ambroziak przedstawiła działania Frontex-u w dobie kryzysu migracyjnego w Europie na przykładzie Flexible Operational Activities 2016 w Bułgarii. Problematyka służb specjalnych wystąpiła tylko w jednym referacie, dr P. Napierały, który zastanawiał się nad współpracą BND i CIA.

Problematyka zagadnień poruszanych na konferencji jest niezwykle istotna i wielopłaszczyznowa. Organizacja i skuteczność działania służb ratowniczych są niejednokrotnie utrudnione ze względu na subiektywną i błędną ocenę sytuacji przez ośrodki decyzyjne, które postrzegają problemy przede wszystkim w wąskim aspekcie swojego zakresu odpowiedzialności. Zasadne zatem byłoby, oprócz aktualizowania przepisów, także wprowadzenie zmian organizacyjno-prawnych usprawniających system działania w sytuacjach kryzysowych. Powstające zagrożenia wymagają tworzenia sił wyposażonych w odpowiednie środki do szybkiego reagowania ratowniczego i likwidacyjnego. Z uwagi na to, że sytuacje takie mają najczęściej charakter lokalny, uczestnicy konferencji uznali, że dysponentami tych sił i środków powinny być struktury szczebli wojewódzkich oraz powiatowych, działające w jednolitym, krajowym systemie ratowniczym.